

ILMARINEN

**YRITTÄJÄN YEL-
VAKUUTTAMINEN
2018**

SISÄLLYS

PAREMPAA ELÄMÄÄ, OLE HYVÄ	3
YRITTÄJÄLLE YEL-VAKUUTUS	4
Milloin?	4
Kenelle?	4
Yhtiömuoto, työpanos ja omistus vaikuttavat	5
Myös perheenjäsenelle	5
Yrittäjänä sivutoimisesti	6
Yrittäjänä ulkomailla	6
Töissä eläkkeellä	7
Yrittäjän muut vakuutukset	7
MIKSI YEL-VAKUUTUS?	8
Rakenna eläkkeesi	8
Rakennat muunkin sosiaaliturvasi	8
ARVIOI TYÖTULOSI SOPIVAKSI	11
YEL-työtulo on työpanoksesi arvo	11
Muuta työtuloa kun työpanoksesi muuttuu	11
NÄIN MAKSAT YEL-VAKUUTUSMAKSUSI	13
Maksu perustuu työtuloon	13
Työtulo vaikuttaa vakuutusmaksuusi	13
Aloittavan yrittäjän alennus	13
Vähiten maksat tammikuussa ja yhdessä erässä	14
Vähennä maksut verotuksessa	14
Sähköinen lasku on vaivaton lasku	15
Eräpäivä on aina 20. päivä	15
Muuta YEL-maksua tilapäisesti	15
TOIMI NÄIN	17
Ota YEL-vakuutus ajoissa	17
Huolehdi vakuutuksestasi	17
Käytä vakuutustasi	17
ENTÄ JOS?	18
Yhtiömuoto tai omistussuhteet muuttuvat	18
Tarvitset todistuksia	18
Palkkaat työntekijän	18
Sairastut	18
Työkykysi heikkenee	18
Lopetat tai keskeytät yritystoiminnan	18
Haluat eläkkeelle	18
Kaipaat muutosta saamaasi päätökseen	19
Annat vakuutuksesi tilitoimistosi vastuulle	19
Yhteystietosi muuttuvat	19
SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT JA AVAINLUVUT 2018	20

PAREMPAA ELÄMÄÄ, OLE HYVÄ

Onneksi olkoon! Olet tekemässä suurta päätöstä. Harkitsit yrittäjäksi ryhtymistä tai olet juuri käynnistämässä yritystoimintaa. Tai toimit jo yrittäjänä ja mietit, mistä ottaisit yrittäjän eläkevakuutuksen eli YEL-vakuutuksen.

Tai sitä, onko sillä väliä, mistä sen ottaa. Kyllä sillä on. Kun valitset eläkeyhtiön, valitset samalla kumppanin.

Hyvä kumppani on sellainen, jonka kanssa sinun on helppo asioida. Joka vastaa ennen kuin ehdit kysymään. Joka kanssa keskustelu on tolkkullista ja tasavertaista. Sellainen, joka ei piiloudu pykälien taakse vaan puhuu sinun kieltäsi.

Sellainen on Ilmarinen.

ILMARINEN JA ETERA YHDISTYVÄT – ASIAKKAAT HYÖTYVÄT

Työeläkevakuutusyhtiö Etera yhdistyi Ilmariseen 1.1.2018 alkaen. Yhdistymisen jälkeen muodostamme kustannustehokkaan ja vetovoimaisen työeläkeyhtiön, joka tarjoaa entistäkin monipuolisemman palvelukokonaisuuden sekä alan kilpailukykyisimmät asiakasedut. Yhdistyminen ei edellytä asiakkaitamme tai kumppaneitamme mitään toimenpiteitä. Voit lukea lisää sivulta: www.ilmarinen.fi/yhdistyminen.

KETTERÄSTI SINUN

Yli 70 000 yrittäjää on uskonut vakuutuksensa hoitoomme. Vakuutettuja meillä on 676 000, eläkettä maksamme 464 000 eläkkeensaajalle. Yhteensä vastaamme yli 1,1 miljoonan henkilön eläketurvasta.

Meiltä saat kaiken, mitä eläkeyhtiöltä toivot. Yrittäjän yrittäjäeläkevakuutuksen ja työntekijän työeläkevakuutuksen eli YELin ja TyELin. Tukea omaan ja työntekijöitteesi hyvinvointiin. Kuntoutusta. Eläkkeen. Ilman eläkeslangia ja jäykistelyä. Selvästi, mutkattomasti ja hyväntuulisesti. Jotta sinä ja työntekijäsi voitte hyvin.

KIEMURAT SELVIKSI ESITTEELLÄ

Tämä esite kertoo sinulle YEL-vakuutuksen ottamisesta kaiken, mitä tarvis on.

Kuten sen, miksi sinulla on oikeus ja velvollisuus ottaa YEL-vakuutus. Ja sen, miten teet sen helposti. Ja sen, miksi viisas laittaa YEL-työtulon vastaamaan työpanoksensa arvoa. Ja vaikuttaa maksujensa määrään valitsemalla sopivat eräkuukaudet.

LUKUILOA!

YEL-vakuutuksen saat helposti verkkosivuiltamme ilmarinen.fi. Tai soittamalla vakuutusmyyntiin 010 284 2385. Voit myös hankkia vakuutuksen kumppaniemme kautta. Ilmarisella on koko Suomen kattava kumppaniverkosto, jolla on toimistoja ympäri Suomen. Ajantasaiset yhteystiedot kumppaneillemme löydät verkkopalvelustamme ilmarinen.fi.

Toimi samalla tavalla myös silloin, kun haluat vaihtaa nykyisen eläkeyhtiösi Ilmariseen. Voit vaihtaa yhtiötä, kun vakuutuksesi on ollut muualla vähintään vuoden. Sinun tarvitsee vain täyttää siirtolomake verkossa tai ottaa yhteyttä meihin tai kumppaneihimme – me teemme kaiken puolestasi.

Ilmarisen vakuutusentoutajat ja Ilmarisessa vakuutetut ovat myös Ilmarisen omistaja. Omistajia on huikea joukko, 700 000. Tervetuloa joukkoon!

YRITTÄJÄLLE YEL-VAKUUTUS

Yrittäjä on oman itsensä herra myös vakuuttajana. Siksi järjestät itse myös oman eläketurvasi. Sen teet ottamalla YEL-vakuutuksen.

Kun vakuutat itsesi, tee se kunnolla. Silloin kiität itseäsi moneen kertaan jo paljon ennen kuin jäät eläkkeelle.

MILLOIN?

Ota YEL-vakuutus heti, kun aloitat työsi yrittäjänä. Sitteen se on hoidettu. Pienimuotoinen tai sivutoiminenkin työ pitää vakuuttaa, kun työpanoksesi täyttää vähintään YEL:n vakuuttamisen alarajan (7 656,26 euroa vuonna 2018). Ota vakuutus joka tapauksessa viimeistään puolen vuoden kuluessa siitä kun aloitit työskentelysi yrittäjänä.

Vaikka otat vakuutuksen vasta puolen vuoden kuluttua vakuutettavan työn alkamisesta, alkavat vakuutusmaksut juosta yrittäjyytesi alusta lähtien. Samasta hetkestä alkaen YEL-vakuutus alkaa turvata sinun ja perheesi elämää.

Jos unohdat ottaa vakuutuksen ajoissa, Eläketurvakeskus kehottaa sinua ottamaan sen. Silloin maksat tavallisen YEL-vakuutusmaksun lisäksi lisämaksun, joka on 10 prosenttia tavallisesta maksusta.

Jos et ota YEL-vakuutusta vielä silloinkaan, Eläketurvakeskus ottaa sen puolestasi. Silloin maksat vielä suoremman lisämaksun, 30 prosenttia. Ja menetät aloittavan yrittäjän maksunalennuksen, jonka muuten saisit aloittavana yrittäjänä.

Lisämaksuja maksat siitä päivästä lähtien, jolloin sinun olisi pitänyt ottaa vakuutus. Siihen päivään saakka, jolloin loppujen lopuksi otit sen. Jälkikäteen voit tehdä vakuutuksen enintään kulumassa olevalle ja kolmelle sitä edeltävälle vuodelle.

KENELLE?

Ota YEL-vakuutus, jos nyökkäät jokaisen seuraavan väitämän kohdalla.

- Olen 18–67-vuotias.
- Olen toiminut yrittäjänä vähintään 4 kuukautta.
- Asun Suomessa.
- Työtuloni on vähintään 7 656,26 euroa vuonna 2018.
- Työskentelen yrityksessäni.

Vakuutusvelvollisuus alkaa 18 vuotta täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ja päättyy viimeistään sen kalenterikuukauden lopussa, jolloin

- vuonna 1957 tai sitä ennen syntynyt yrittäjä täyttää 68 vuotta
- vuosina 1958–1961 syntynyt yrittäjä täyttää 69 vuotta
- vuonna 1962 tai sen jälkeen syntynyt yrittäjä täyttää 70 vuotta.

Se, oletko Suomen kansalainen vai et, ei vaikuta YEL-vakuutuksen ottamiseen. Eikä se, oletko ottanut itsellesi jonkin vapaaehtoisen eläkevakuutuksen. Yrityksesi yhtiömuoto sen sijaan vaikuttaa asiaan, samoin työpanoksesi ja omistusosuutesi.

Joissakin tilanteissa et tarvitse YEL-vakuutusta lainkaan, vaan jonkin toisen lakisääteisen vakuutuksen. Seuraavasta näet, miten toimia.

Jos olet työntekijä

Jos teet työsi toisen palveluksessa, olet työntekijä. Silloin työnantajasi vakuuttaa sinut TyEL-vakuutuksella eli työntekijän eläkevakuutuksella. TyEL-vakuutus on oikea vaihtoehto joskus myös silloin, kun teet töitä omissa yrityksissäsi.

Joskus rajanveto on vaikeaa sen välillä, oletko työntekijä vai yrittäjä.

Tiedät olevasi yrittäjä, kun

- kannat taloudellisen riskin.
- teet yleensä työt omaan lukuusi, mutta voit myös käyttää apulaista tai sijaista.
- päätät, miten organisoit ja teet työt ja saat itse määrättyä työaikasi.
- teet töitä usealle toimeksiantajalle.
- sinulla on omat työvälineet ja raaka-aineet.
- olet ilmoittautunut verottajan ennakkoperintärekisteriin ja rekisteröitynyt arvonlisäverovelvolliseksi.

Jos on näin, olet yrittäjä riippumatta siitä, teetkö töitä jatkuvasti vai kausiluonteisesti eli tiettyinä viikkoina, kuukausina tai vuodenaikoina.

Kausiluonteista, vuodesta toiseen jatkuvaa yrittäjätoimintaa pidetään yhdenjaksoisena, vaikka kunkin kalenterivuoden aikana toiminta olisi todellisuudessa keskeytynyt useammaksikin kuukaudeksi. Ota YEL-vakuutus myös kausiluonteiseen yrittäjätoimintaan, kun työpanoksesi täyttää vähintään YEL:n vakuuttamisen alarajan (7 656,26 euroa vuonna 2018).

Tiedät olevasi työntekijä, kun

- teet työtä työnantajallesi suullisesti tai kirjallisesti tehdyn työsopimuksen perusteella.
- työnantaja johtaa ja valvoo työtäsi, jonka teet työnantajan määräämissä tiloissa.
- työnantajasi maksaa myös työstäsi palkan, vuosilomakorvauksen ja muut työstä aiheutuvat sivukulut.

Jos olet maatalousyrittäjä tai apurahansaaja

Et tarvitse YEL-vakuutusta myöskään silloin, kun työskentelet maatalousyrittäjänä, poronhoitajana tai kalastajana. Ota silloin MYEL-vakuutus. Paitsi jos tulojasi verotetaan elinkeinotulon verotuksesta annetun lain eli EVL:n mukaan. Ota siinä tapauksessa YEL-vakuutus.

MYEL-vakuutus on myös apurahansaajan vakuutus. Ota se, kun saat apurahan vähintään 4 kuukautta kestävään työskentelyyn Suomessa.

> **MYEL-vakuutus:** Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela, mela.fi

YHTIÖMUOTO, TYÖPANOS JA OMISTUS VAIKUTTAVAT

Yrittäjänä järjestät eläketurvasi lähes aina ottamalla YEL-vakuutuksen. Joskus taas otat TyEL-vakuutuksen.

Ratkaisuusi vaikuttaa eniten se, mikä yrityksesi yhtiömuoto on.

Toiminimi ja avoin yhtiö

Jos työskentelet liikkeen- tai ammatinharjoittajana toiminnassa taikka yhtiömiehenä avoimessa yhtiössä, valinta on helppo: ota YEL-vakuutus. Ota YEL-vakuutus myös silloin, kun olet ilman palkkaa liikkeen- tai ammatinharjoittajan yrityksessä työskentelevä puoliso tai samassa taloudessa asuva, palkatta yrityksessä työskentelevä lapsi.

Kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja muut yhteisöt

Jos taas työskentelet kommandiittiyhtiössä, osakeyhtiössä tai jossain muussa yhteisössä, esim. yhtymässä tai osuuskunnassa, tilanne vaihtelee. Alla olevasta taulukosta näet, miten toimia eri tilanteissa.

Tiedät työskenteleväsi johtavassa asemassa, jos olet esimerkiksi toimitusjohtaja, hallituksen jäsen taikka hallinto- tai toimialajohtaja. Tai jos sinulla on asemasi perus-

teella nimenkirjoitusoikeus tai jos omistat kaikki yhtiön osakkeet. Tai jos käytät todellista määräämisvaltaa yrityksessäsi.

MYÖS PERHEENJÄSENELLE

Nyrkkisääntö on, että aina kun palkkaat työntekijän, vakuutat hänet TyEL-vakuutuksella. Mutta jos työntekijäsi on perheenjäsen, toimit toisinaan toisin.

Kuka on perheenjäsen?

Yrittäjänä perheenjäsenesi on eläkelakien mukaan

- aviopuolisosi ja rekisteröidyn parisuhteen toinen osapuoli, asuite samassa taloudessa tai ette
- avopuolisosi, jos asutte samassa taloudessa (myös jos olette samaa sukupuolta)
- lapsesi, vanhempasi tai isovanhempasi eli henkilö, joka on sinulle tai avio- tai avopuolisollesi sukua suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa ja elää kanssasi vakituisesti samassa taloudessa.

Adoptiolapset ja adoptiovanhemmat rinnastetaan muuhin lapsiin ja vanhempiin. Sisaruksia ei pidetä perheenjäseninä, vaikka he asuisivat samassa taloudessa.

Yhtiömuoto	Tilanne	Ota YEL	Ota TyEL	Ei lakisääteistä vakuutusta
Kommandiittiyhtiö	Työskentelet vastuunalaisena yhtiömiehenä.	x		
	Työskentelet äänettömänä yhtiömiehenä ja saat palkkaa.		x	
	Työskentelet äänettömänä yhtiömiehenä etkä saa palkkaa.			x
Osakeyhtiö	Työskentelet ei-johtavassa asemassa, olet osakas ja saat palkkaa.		x	
	Työskentelet johtavassa asemassa ja omistat osakepääomasta tai äänimäärästä yli 30 % suoraan tai väliyhtiön kautta.	x		
	Työskentelet johtavassa asemassa ja omistat osakepääomasta tai äänimäärästä perheenjäsenesi kanssa yli 50 % suoraan tai väliyhtiön kautta.	x		
	Omistat osakepääomasta tai äänimäärästä yksin enintään 30 % tai perheenjäsenesi kanssa enintään 50 %.		x	
Muu yhteisö	Työskentelet osakkaana johtavassa asemassa ja vastaat henkilökohtaisesti yhteisön sitoumuksista.	x		
	Työskentelet osakkaana ilman että vastaat henkilökohtaisesti yhteisön sitoumuksista ja saat palkkaa.		x	
	Työskentelet osakkaana ilman että vastaat henkilökohtaisesti yhteisön sitoumuksista etkä saa palkkaa.			x

Alla olevasta taulukosta näet, miten toimia eri tilanteissa.

>> **Esimerkki:** Yrittäjän ja hänen perheenjäsentensä vakuuttaminen

Santeri perustaa osakeyhtiön äitinsä ja siskonsa kanssa. Santeri omistaa 40 prosenttia osakepääomasta, äiti Pirkko 29 prosenttia ja sisko Saara 31 prosenttia. Santeri on osakeyhtiön toimitusjohtaja, Pirkko työskentelee toimistossa ja Saara markkinoi yritystä. Sekä Santerilla että Saaralla on prokura eli nimenkirjoitusoikeus. Santeri ei asu äitinsä kanssa.

Miten heidät vakuutetaan työeläkelakien mukaan?

Santeri ottaa itselleen YEL-vakuutuksen, koska hän työskentelee johtavassa asemassa ja omistaa yli 30 prosenttia osakepääomasta ja äänimäärästä.

Äiti vakuutetaan TyEL-vakuutuksessa, koska hän ei ole johtavassa asemassa ja koska hän omistaa alle 30 prosenttia osakepääomasta ja äänimäärästä.

Sisko ottaa itselleen YEL-vakuutuksen, koska hän työskentelee johtavassa asemassa ja omistaa yli 30 prosenttia osakepääomasta ja äänimäärästä.

YRITTÄJÄNÄ SIVUTOIMISESTI

Työsi yrittäjänä saattaa olla sinulle ensin vain sivutyö.

Jos YEL-työtulosi on vähintään 7 656,26 euroa, ota YEL-vakuutus, kun työskentelysi kestää vähintään 4 kuukautta ja kun täytät muutkin yrittäjyyden kriteerit.

Sivutyöstä tulee toisinaan päätyö. Pidä siinä tapauksessa YEL-vakuutuksesi voimassa – ja arvioi YEL-työtulosi uudelleen. Niin, että se vastaa työpanoksesi arvoa. Silloin kasvatat itsellesi sellaista eläkettä, joka vastaa työpanostasi.

>> **Esimerkki:** Sivutoimisesta päätoimiseksi

Pirkko on innokas valokuvaaja. Hän kuvaa vauva- ja perhepotretteja viikonloppuisin samalla kun työskentelee perheyrittäjänä. Asiakkaita tulee yhä enemmän. Pirkko päättää perustaa toiminimen, ryhtyä päätoimiseksi yrittäjäksi ja lopettaa työskentelyn perheyrittäjänä. Ja ottaa YEL-vakuutuksen.

YRITTÄJÄNÄ ULKOMAILLA

Voit tehdä työtäsi myös Suomen rajojen ulkopuolella. Ennen kuin lähdet, järjestä eläketurvasi. Näin varmistat, että sinulle kertyy eläkettä myös ulkomailla tehdystä työstä.

Yhtiömuoto	Tilanne	Ota YEL	Ota TyEL	Ei lakisääteistä vakuutusta
Toiminimi	Puolisosi työskentelee yrityksessäsi, jonka omistat kokonaan, eikä saa palkkaa.	x		
	Lapsesi työskentelee yrityksessäsi, asuu kanssasi samassa taloudessa eikä saa palkkaa.	x		
	Lapsesi työskentelee yrityksessäsi, asuu kanssasi samassa taloudessa ja saa palkkaa.		x	
Avoin yhtiö	Perheenjäsenesi työskentelee yrityksessäsi, ei ole yhtiömies eikä saa palkkaa.			x
	Perheenjäsenesi työskentelee yrityksessäsi, ei ole yhtiömies mutta saa palkkaa.		x	
Kommandiittiyhtiö	Perheenjäsenesi työskentelee yrityksessäsi, ei ole yhtiömies tai on äänetön yhtiömies eikä saa palkkaa.			x
	Perheenjäsenesi työskentelee yrityksessäsi, ei ole yhtiömies tai on äänetön yhtiömies ja saa palkkaa.		x	
Osakeyhtiö	Perheenjäsenesi työskentelee yrityksessäsi, ei omista yhtään osaketta eikä saa palkkaa.			x
	Perheenjäsenesi työskentelee yrityksessäsi, ei omista yhtään osaketta mutta saa palkkaa.		x	
Muu yhteisö	Henkilö on sitoumuksista vastuussa olevan osakkaan perheenjäsen ja saa palkkaa.		x	
	Henkilö on sitoumuksista vastuussa olevan osakkaan perheenjäsen eikä saa palkkaa.			x

Järjestä myös muu sosiaaliturva

Eläketurva kulkee käsi kädessä muun sosiaaliturvan kanssa. Siksi saat muun sosiaaliturvan yleensä siitä maasta, missä eläketurvasikin on. Muu sosiaaliturva ei kuitenkaan tule automaattisesti, vaan sinun pitää hakea sitä.

Jos lähdet töihin EU-maihin, pääsääntö on, että järjestät eläketurvasi ja muun sosiaaliturvasi työskentelymaasta. Voit järjestää ne myös Suomesta enintään 5 vuoden ajaksi. Hae silloin poikkeuslupaa Eläketurvakeskukselta.

Jos taas lähdet töihin esimerkiksi Venäjälle, järjestä eläketurvasi Suomesta eli pidä YEL-vakuutuksesi voimassa. Se onnistuu, kun työsi kestää alle vuoden ja aiot palata sen jälkeen Suomeen.

> **Ulkomaantyön vakuuttaminen:** www.ilmarinen.fi tai asiakaspalvelumme 010 195 000

TÖISSÄ ELÄKKEELLÄ

Työnteko kannattaa eläkeläisenäkin. Eläkeläisenä tekemäsi työ tuo sinulle uutta eläkettä 1,5 prosenttia YEL-tulostasi kunnes täytät 68 vuotta.

Entä YEL-vakuutus?

Jos teet töitä työkyvyttömyys- tai perhe-eläkeläisenä, vakuuta itsesi tavalliseen tapaan eli YEL-vakuutuksella, kun YEL-vakuuttamisen edellytykset täyttyvät. Pidä YEL-vakuutuksesi voimassa vakuuttamisen edellytysten täytyessä myös, jos jäät osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle tai työuraeläkkeelle.

Jos taas siirryt vanhuuseläkkeelle, YEL-vakuutuksesi päättyy, jatkoit työntekoa tai et. Sen tilalle voit ottaa vapaaehtoisen YEL-vakuutuksen. Sekin kasvattaa eläkettäsi 1,5 prosenttia vuodessa.

Eläkkeesi kasvaa koko ajan

Työnteon rinnalla ansaitsemasi eläkkeen saat täytettyäsi 68 vuotta. Voit mainiosti jatkaa töiden tekemistä vielä senkin jälkeen. Silloin tavallinen YEL-vakuutuksesi on jo päättynyt eikä se kasvata enää eläkettäsi. Uusi eläkkeesi kasvaa silti, sillä se eläke, jonka olet ehtinyt 68-vuotiaaksi mennessä ansaita, jatkaa kasvamistaan 0,4 prosenttia kuukaudessa.

YRITTÄJÄN MUUT VAKUUTUKSET

Yrittäjänä tarvitset YEL-vakuutuksen lisäksi joskus muitakin vakuutuksia. Niistä osa on lakisääteisiä eli pakollisia, osa vapaaehtoisia.

Yrittäjän omat vaihtoehdot

Kun työllistät vain itsesi, sinun ei tarvitse ottaa mitään muuta kuin YEL-vakuutus. Ja maksaa yrittäjän sairausvakuutusmaksu.

YEL-vakuutus tuo sinulle ja perheellesi eläketurvan. Sairausvakuutusmaksu sisältyy ennakonpidätysprosenttiin, joten sitä sinun ei tarvitse maksaa erikseen. Sen maksat veron mukana verottajalle.

Voit myös turvata sinun ja perheesi elämän siltä varalta, että loukkaat itsesi tai sairastut. Ota silloin ainakin yrittäjän tapaturmavakuutus. Työttömyysturvastasi huolehdi, kun liityt yrittäjän työttömyyskassaan. Huomaa, että palkansaaajan kassa ei tuo turvaa yrittäjälle.

Huolehdi myös työntekijöistäsi

Kun sinulla on työntekijöitä, huolehdi myös heidän eläketurvastaan. Se kuuluu tehtäviisi, kun työntekijäsi on 17–67-vuotias ja kun hänen ansionsa ylittävät tietyn summan.

Jos olet työnantajana tilapäinen, huolehdi usein vain työntekijäsi eläketurvasta. Maksa silloin häntä koskeva TyEL-maksu. Sen teet helposti verkkosivuillamme.

Kun taas työllistät jatkuvasti vähintään 1 työntekijän, huolehdi hänen eläketurvansa lisäksi hänen muustakin sosiaaliturvastaan. Ota silloin neljä vakuutusta: TyEL-vakuutus, työtaturma- ja ammattitautivakuutus, ryhmähenkivakuutus ja työttömyysvakuutus. Ja maksa sosiaaliturvamaksu.

Koska sosiaaliturva syntyy näistä vakuutuksista, ne ovat lakisääteisiä. Maksut ovat tietty prosentti ansioista, ja prosentti on sama kaikissa vakuutusyhtiöissä.

Vain yksi YEL-vakuutus

Ota vain yksi YEL-vakuutus, vaikka sinulla olisi monta yritystä. Paitsi jos tarvitset YEL-vakuutuksen lisäksi maatalousyrittäjien eläkevakuutuksen eli MYEL-vakuutuksen. Ota silloin molemmat.

YEL- ja TyEL-vakuutukset saat meiltä tai kumppaniltamme. Meillä on koko Suomen kattava kumppaniverkosto, jolla on toimistoja ympäri Suomen. Ajantasaiset yhteystiedot kumppaneillemme löydät verkkopalvelutamme ilmarinen.fi.

> **Vuoden 2018 sosiaalivakuutusmaksut ja avainluvut:** s. 20–22

> **YEL-vakuutusehdot:** www.ilmarinen.fi

> **Työntekijöiden vakuuttaminen:** ilmarinen.fi ja esittemme Näin huolehdi työntekijäsi eläketurvasta 2018

TURVASI TYÖTTÖMYYDEN VARALTA

Sinulla on työttömyysturva yrittäjänäkin. Peruspäivärahan saat Kelasta, jos tötulosi on vähintään 12 576 euroa vuonna 2018. Ja olet ollut töissä vähintään 15 kuukautta edellisen 4 vuoden aikana. Jos haluat parantaa työttömyysturvaasi, käänny Yrittäjien työttömyyskassojen (AYT tai SYT) puoleen.

MIKSI YEL-VAKUUTUS?

Eläketurvasi on sinun käsissäsi. Sen rakennat YEL-vakuutuksella. Sillä rakennat myös muun sosiaaliturvasi.

YEL-vakuutuksen ottaminen on lakisääteistä – eli pakollista. Pakollista se on juuri eläketurvan järjestämisen takia.

YEL-vakuutus tuo turvaa koko elämäsi ajaksi. Ja sen jälkeenkin. Jos sinä menetät työkykyä tai perheesi elättäjän, YEL-vakuutus auttaa.

RAKENNA ELÄKKEESI

Aivan kuten rakennat yrityksesi itse, rakennat myös eläketurvasi itse. Yrittäjänä eläketurvasi suuruus riippuu eniten siitä, mikä YEL-työtulosi on. Eläketurvaasi vaikuttavat myös ne tulot, joita hankit jonkun toisen palveluksessa.

Eläketurvaasi vaikuttaa vielä kolmaskin asia: ikäsi. Sinulle nimittäin kertyy eläkettä vuodessa tietty prosentti YEL-työtulosta sen mukaan, minkä ikäinen olet. Näin:

Ikä, v	Eläkkeen karttuminen, %/v
Alle 53	1,5
53–62	1,7
63–67	1,5

Työeläke kasvaa työstä

Ansaitset eläkettä kaikesta vakuutetusta työstä, jota teet 18–67-vuotiaana. Yrittäjänä tai työntekijänä. Tulevaisuudessa karttumisprosentti ei muutu iän mukana, vaan se on sama kaikille, 1,5. Tämän muutoksen toi vuonna 2017 voimaan tullut eläkeuudistus. Siirtymäaikana 2017–2025 saavat 53–62-vuotiaat korotettua karttumaa eli 1,7 prosenttia.

Tekemäsi työn lisäksi sinulle kertyy eläkettä myös muilla perusteilla eri elämäntilanteissa.

Eläkkeesi kasvaa, kun saat sairauspäivärahaa, vanhempainrahaa tai työttömyysturvan ansiopäivärahaa. Ja kun olet hoitovapaalla hoitamassa alle kolmivuotiaa lastasi. Ja kun teet tutkintoon johtavia opintoja. Eläkkeesi kasvaa myös vuorotteluvapaalla ja aikuiskoulutustukikaudella.

Turvaa neljään elämäntilanteeseen

YEL-vakuutuksesta sinä ja perheesi saatte turvaa neljään eri elämäntilanteeseen.

Jos sairastut tai vammaudut, voi olla ettet pysty tekemään työtäsi entiseen tapaan. Hakeudu silloin **ammattiliseen kuntoutukseen**. Jos kuntoutus ei auta, voit hakea **työkyvyttömyyseläkettä**. Voit myös saada **työuraeläkettä** tietyin edellytyksin, jos sairaus vaikuttaa työkykyysi.

Osa-aikaeläke poistui vuonna 2017. Sen tilalle tuli osittainen varhennettu vanhuuseläke. Kun haluat jatkaa töissä

mutta tehdä töitä nykyistä vähemmän, **osittainen vanhuuseläke** on oikea valinta. Osittaisen vanhuuseläkkeen rinnalla voit tehdä töitä niin paljon kuin haluat. Täysipäiväisesti tai ei lainkaan tai mitä tahansa siltä väliltä. Eläkkeen rinnalla tehtävä työ pitää vakuuttaa ja siitä karttuu lisää eläkettä.

Kun työurasi on takanapäin, on aika siirtyä **vanhuuseläkkeelle**. Töiden tekemistä voit jatkaa silloinkin, sillä saamasi palkka ei vaikuta eläkkeeseen.

Jos menehdyt, puoliso ja lapsesi voivat hakea **perhe-eläkettä**. Leski saa perhe-eläkkeestä leskeneläkkeen ja lapset lapseneläkkeen.

> Eläkkeet ja vuoden 2017 eläkeuudistus:

www.ilmarinen.fi/elakeuudistus

>> Esimerkki: Tämän saat kun työtulosi on 23 900 euroa

Työtulosi ratkaisee, minkä suuruista eläkettä ja päivärahaa saat. Esimerkiksi 23 900 euron työtulolla, eli noin 2 000 euron kuukausityötulolla, sairaus-, isyys- ja vanhempainpäivärahasi on noin 1 400 euroa kuukaudessa.

Äitiysrahasi on 56 ensimmäiseltä päivältä vähän suurempi, ansiopäiväraha vähän pienempi, peruspäiväraha noin puolet pienempi.

Jos olet tehnyt täyden työuran eli työskennellyt noin 40 vuotta ja pitänyt työtulosi koko ajan yhtä suurena eli noin 23 900 eurossa, vanhuuseläkkeesi on noin 1 240 euroa kuukaudessa.

RAKENNAT MUUNKIN SOSIAALITURVASI

Yrittäjänä rakennat myös muun sosiaaliturvasi. Sen suuruuden ratkaisee myös YEL-työtulo. Taulukosta näet, miten työtulo vaikuttaa sinun ja perheesi elämään.

Päivärahan perustana kahden vuoden takainen työtulo

Sairauspäiväraha lasketaan lähes aina keskimääräisestä YEL-työtulostasi. Siitä, mikä sinulla oli edellisena verotusvuonna eli 2 vuotta sitten. Sitä korotetaan palkkakertomella. Sama koskee äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa. Jos siis haet Kelasta päivärahaa vuonna 2018, Kela laskee päivärahan vuoden 2016 keskimääräisestä YEL-työtulostasi.

Sinun ei tarvitse ilmoittaa työtuloasi Kelalle, vaan Kela saa sen meiltä. Jos sen sijaan työskentelet yrittäjyytesi ohella toisen palveluksessa, ilmoita ansiotulosi Kelaan päivärahaa hakiessasi. Ansiotulot nimittäin kasvattavat päivärahaasi.

Jos olet vähintään viimeisen 6 kuukauden aikana korottanut työtuloasi yli 20 prosenttia 2 vuoden takaisesta työtulostasi, voit pyytää Kela laskemaan päivärahan toisin. Silloin päiväraha lasketaan sen työtulon perusteella, joka sinulla oli 6 kuukauden ajan ennen kuin menetit työ-

kykysi. Tai ennen kuin lapsesi syntymää edeltävää päiväraha-
hakuusi alkoi.

Päiväraha lasketaan kertomalla 6 kuukauden työtulo kahdella, jolloin sen pitää olla vähintään 20 prosenttia suurempi kuin palkkakertoimella tarkistettu 2 vuoden takainen työtulo. Jos ei ole, päivärahasi lasketaan 2 vuoden takaisen työtulon perusteella.

- > **Päivärahat:** Kela, kela.fi
- > **Ansiöpäivärahat:** yrittäjien työttömyyskassat AYT ja SYT, ayt.fi ja syt.fi

Osittainen vanhuuseläke ja työuraeläke

Osa-aikaeläke poistui vuonna 2017 ja tilalle tuli **osittainen varhennettu vanhuuseläke**. Sen voi ottaa jo 61-vuotiaasta alkaen maksuun. Määrä on joko 25 tai 50 prosenttia karttuneesta eläkkeestä. Osittainen varhennettu vanhuuseläke ei ole sidottu työmäärän vähentämiseen. Voit siis jatkaa työtä vanhaan tapaan, vähentää työntekoa tai lopettaa työnteon kokonaan samalla, kun saat osittaista varhennettua vanhuuseläkettä. Uusi eläkelaji on vanhaa ketterämpi, koska vanhaa eli osa-aikaeläkettä pystyit hakemaan vain, jos vaihdoit työsi osa-aikaiseksi.

Toinen uusi eläkelaji on **työuraeläke**, jonka voi saada jo 63-vuotiaana, jos takana on vähintään 38 vuoden työura rasittavassa ja kuluttavassa työssä. Lisäksi vaaditaan työkykyyn vaikuttava sairaus. Vuonna 2017 kaikki työuraeläkeikäiset eli 63-vuotiaat pääsivät edelleen vanhuuseläkkeelle työuraeläkettä paremmin ehdoin, joten sitä kannattaa hakea vasta vuonna 2018.

Tilanne	Tätä haetaan	Työtulon vaikutus	Kuka maksaa
Sairastut	Sairauspäiväraha	Päiväraha perustuu työtuloosi	Kela
Saat lapsen	Vanhempainraha	Päiväraha perustuu työtuloosi	Kela
Menetät työkykysi tapaturman tai sairauden takia	Ammatillinen kuntoutus ja/ tai työkyvyttömyyseläke	Korvaus perustuu työtuloosi	Työeläkevakuutusyhtiö
Menetät työkykysi tai menehdyt tapaturman takia	Korvaus työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksesta: päiväraha, kuntoutus, perhe-eläke ym.	Korvaus perustuu summaan, joka on samansuuruinen kuin työtulosi	Vahinkovakuutusyhtiö
Menetät työsi	Peruspäiväraha	Päivärahan saamiseksi työtulosi on oltava vähintään 12 576 € v. 2018 (12 564 € v. 2017)	Kela
Menetät työsi	Työmarkkinatuki	Tarveharkintainen tuki silloin, kun et saa peruspäivärahaa	Kela
Menetät työsi	Ansiöpäiväraha	Päivärahan saamiseksi työtulosi on oltava vähintään 12 576 € v. 2018 (12 564 € v. 2017)	Yrittäjien työttömyyskassat AYT tai SYT
Vähennät työntekoa tai haluat osan eläkkeestäsi	Osittainen varhennettu vanhuuseläke	Eläke on 25 tai 50 prosenttia eläkkeen alkamista edeltävän vuoden loppuun mennessä karttuneesta eläkkeestä	Työeläkevakuutusyhtiö
Ikäännyt	Vanhuuseläke tai työuraeläke (tietyn edellytyksin)	Eläke perustuu työtuloosi	Työeläkevakuutusyhtiö
Menehdyt	Perhe-eläke	Eläke perustuu työtuloosi	Työeläkevakuutusyhtiö

Kasvatat eläkettäsi jokaisella YEL-maksulla

Jokainen maksamasi YEL-maksu kasvattaa eläkettäsi. Mukana on joka ikinen maksu. Se, joka perustuu kaikkein pienimpään YEL-työtuloosi, ja se, joka perustuu kaikkein suurimpaan työtuloosi. Ja kaikki niiden väliltä.

Näet tähän asti kertyneen eläkkeesi työeläkeotteestasi.

Työeläkeotteesi kertoo, kuinka suuri YEL-työtulosi on ollut ja kuinka paljon yrittäjyydestäsi on kertynyt sinulle eläkettä. Ja sen, kuinka paljon saamasi palkka on kasvatanut eläkettäsi silloin, kun olet ollut jonkun toisen palveluksessa.

Eläkeotteeseesi tutustut helpoiten verkossa. Tutustu siihen aika ajoin, vaikka kerran vuodessa. Sinun vastuullasi on tarkistaa, että sen sisältämät tiedot pitävät paikkansa. Sinä tiedät parhaiten, mitä töitä olet milloinkin tehnyt.

> **Työeläkeote:** ilmarinen.fi

Kohenna työkykyäsi ammatillisella kuntoutuksella

Yrittäjyytesi aikana voi käydä niin ikävästi, että sairastut tai vammaudut. Ja joudut keskeyttämään työntekosi.

Ota silloin meihin yhteyttä ja hakeudu ammatilliseen kuntoutukseen. Se tarjoaa sinulle viisi vaihtoehtoa kuntoutua takaisin työelämään. Sinusta ja tilanteestasi riippuu, mikä niistä sopii sinulle parhaiten.

Sinulle saattaa sopia työkokeilu, työhönvalmennus, oppisopimuskoulutus tai ammatillinen uudelleen koulutus. Tai voit hankkia apuvälineen, joka auttaa sinua tekemään työtäsi.

Kaikkiin saat meiltä taloudellista tukea. Käänny puoleemme myös jos työntekijäsi tarvitsevat kuntoutusta – olemme tukenasi silloinkin.

> **Ammatillinen kuntoutus:** ilmarinen.fi

Käytä Ilmarisen työhyvinvointipalveluja

Kun sinä ja työntekijäsi voitte hyvin, työ sujuu. Tulos näkyy tuottavuudessa.

Kun tarvitset kokonaisnäkyvän yrityksesi työkyvyn kehittämiseen tai kaipaat inspiraatiota ja vinkkejä sinun ja työntekijöitteesi työhyvinvointiin, tartu Ilmarisen Parempaan työelämän palveluihin. Ne auttavat sinua kehittämään esimiehenä ja tukemaan ihmisiä siinä, miten he tekevät töitä yhdessä ja kehittävät uutta. Osaat ohjata porukkaasi toimimaan vastuullisesti, avoimesti ja kannustavasti ja autat ihmisiä johtamaan itseään. Opit myös johtamaan työhyvinvointia, jolloin saat sen kiinteäksi osaksi yrityksesi strategiaa.

Ilmarisen Parempaa työelämää -kokonaisuuden Luotaamo, Valmentamo ja Ohjaamo lisäävät sinun ja yrityksesi menestystä, tuottavuutta sekä työkykyä.

Luotaamo tarjoaa kokonaisvaltaisen näkyvän yrityksen henkilöstön ja koko organisaation työhyvinvoinnin

tilaan mm. Parempi Vire -mobiilisovelluksen ja ketterien kartoitusten avulla. Luotaamon Työvire-kartoitus on kätevä tapa mitata työyhteisön hyvinvointia. Työvire on 12 kohtaa sisältävä kompakti kartoitus. Ilmarisen asiakas saa Työvireen käyttöönsä, kun yrityksessä on työntekijöitä viisi tai enemmän.

Luotaamon Työvire-kartoitus avaa näkyvän esimiestyöhön, yrityksen ilmapiiriin ja palautteenantamisen kulttuuriin. Työvire-kartoituksen kautta voi seurata henkilöstön hyvinvoinnin kehittymistä ja toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta esimerkiksi muutostilanteissa.

Valmentamo antaa tuen Luotaamosta nousseiden kehityskohteiden ratkaisemiseksi. Valmentamo tarjoaa kätevästi yhdestä paikasta työkalut, alan parhaat valmennukset sekä asiantuntijoidemme tuen muuttuvaan työelämään. Valmentamossa on työkaluja työkykyjohtamiseen sekä kaikki asiakkaillemme tarjolla olevat 40 alueellista Parempaa työelämää -valmennusta. Asiakasyrityksen tarpeisiin räätälöidyt valmennukset ovat myös osa Valmentamoa. Lisäksi Valmentamon kautta on mahdollista osallistua koulutuskokonaisuuksiin, kuten ensimmäiseksi Johtamisen mestari -koulutusohjelmaan.

Ohjaamo on puolestaan paremman työkykyjohtamisen hermokeskus, joka on suunnattu maksuluokka-asiakkaillemme. Ohjaamo antaa kokonaiskuvan työkykyjohtamiseen juuri silloin kuin sitä kaipaat. Ohjaamon avulla yritys voi johtaa, ennustaa ja suunnitella toimintaansa entistä paremmin.

Ohjaamossa on tarjolla tietoa yrityksen maksuluokista, työkyvyttömyyseläkkeistä, ammatillisen kuntoutuksen vaihtavuudesta ja eläkevastuiden kehittymisestä.

Jos olet yksinyrittäjä, hyödynnä palveluistamme Parempi Vire ja tehokkaat valmennuksemme sekä hae vinkkejä itsesi kehittämiseen Parempaan työelämän polutamme www.ilmarinen.fi/polku.

> **Parempaa työelämää -kokonaisuus:**
www.ilmarinen.fi/parempaatyoelamaa

Vuokraa toimitila tai asunto

Tarvitset yrityksellesi tilan, jossa tehdä töitä. Hyvä vaihtoehto on vuokrata sopiva toimitila meiltä. Meiltä vuokraat myös asunnon itsellesi tai työntekijällesi.

Vuokrattavana on liike-, toimisto-, varasto- ja muita kiinteistöjä, sekä asuntoja pääkaupunkiseudulta ja muista kasvukeskuksista.

Toimitilat ja asunnot muodostavat suurimman osan kiinteistöomaisuudestamme. Pidämme omaisuudestamme hyvää huolta. Se myös pysyy meidän hallussamme. Siksi olemme turvallinen vaihtoehto myös vuokrantajana.

> **Vuokrattavat toimitilat ja asunnot:**
www.ilmarinen.fi

ARVIOI TYÖTULOSI SOPIVAKSI

Eläketurvasi rakentaminen alkaa sillä, että arvioit YEL-työtulosi.

Työtulo ratkaisee, minkä suuruinen YEL-vakuutusmaksusi on. Mitä suurempi YEL-työtulosi on, sitä suuremmat maksusi ovat – ja sitä suurempi on eläkkeesikin. Ja koko muu sosiaaliturvasi.

YEL-TYÖTULO ON TYÖPANOKSESI ARVO

YEL-työtulo tarkoittaa arvioitua palkkaa. Sellaista, jonka voisit maksaa yhden vuoden aikana jollekulle samaa työtä tekeväälle. Työtulo ei siis tarkoita sitä palkkaa, jota maksat itsellesi, eikä myöskään yrityksen tulosta.

Sinä tiedät parhaiten, mikä tuo toiselle maksettu palkka voisi olla. Siksi arvioit työtulosi itse.

Työtulon tärkein ominaisuus on se, että se perustuu työpanoksesi arvoon. Työtulo ei voi kuitenkaan olla ihan mitä tahansa, vaan sillä on alaraja ja yläraja. Kumpikin muuttuu vuosittain. Kun työpanoksesi arvo on vähintään YEL-alarajan suuruinen, sinulla on oikeus ja velvollisuus ottaa YEL-vakuutus. Työtulosi voi olla enintään YEL-ylärajan suuruinen.

Vuonna 2018 YEL-alaraja on 7 656,26 euroa ja YEL-yläraja 173 875,00 euroa.

Vuonna 2017 alaraja oli 7 645,25 euroa ja yläraja 173 625,00 euroa.

Kun arvioit työtulosi, arvioi se vuosityötulona, vaikka olisit ryhtynyt yrittäjäksi keskellä vuotta.

Kerro arviosi meille. Sen jälkeen saat meiltä vahvistuksen siitä, mikä YEL-työtulosi on.

Ja sen jälkeen olet rakentanut eläketurvasi perustan.

Katso myös taulukon esimerkit alalle tyypillisistä työtuloista.

Kun pohdit YEL-työtuloasi, käytä tukenasi Yrittäjän työtulo-opasta. Sen ovat laatineet yrittäjäjärjestöt, Eläketurvakeskus sekä Ilmarinen ja muut työeläkevakuutusyhtiöt.

Suosittellemme, että päätoimisena yrittäjänä asetat työtulosi vähintään 20 000–30 000 euroon. Näin saat itsellesi kohtuullisen eläkkeen ja sosiaaliturvan. Katso, millaisen eläke- ja sosiaaliturvan saat 23 900 euron työtulolla, s. 8.

Opas auttaa sinua arvioimaan työtulosi saman suuruiseksi kuin muilla saman toimialan yrittäjillä, ei liian suureksi eikä varsinkaan liian pieneksi. Lyhyen aikavälin säästäminen kun kostautuu viimeistään kun jäät vanhuuseläkkeelle.

Yrittäjän työtulo-oppaaseen pääset verkkopalvelutamme ilmarinen.fi tai Eläketurvakeskuksen verkkosivuilta osoitteesta etk.fi.

MUUTA TYÖTULOJA KUN TYÖPANOKSESI MUUTTUU

Muuta YEL-työtuloasi aina, kun työpanoksesi arvo muuttuu. Silloin muutat myös YEL-vakuutusmaksuasi. Ja eläke- ja sosiaaliturvaasi.

Muutoksen syynä voi olla se, että muutut sivutoimisesta yrittäjästä päätoimiseksi. Tai se, että työpanoksesi pienenee vähintään vuodeksi esimerkiksi vanhempainvaipan takia.

Joskus vain tilapäinen muutos

Voit muuttaa vakuutusmaksuasi myös tilapäisesti ilman, että työpanoksesi muuttuu. Käytä silloin maksujoustoa. Samalla muutat tilapäisesti myös eläketurvaasi.

Muu sosiaaliturvasi sen sijaan ei muutu, sillä se perustuu vahvistamaamme työtuloon.

Työtilanne	Työtulo €/v	Muuta huomioitavaa
Opiskelija ja sivutoiminen valokuvausalan yrittäjä Mikko	7 657	Mikko ei voi kerryttää oikeutta työttömyysturvaan, koska hänen työtulonsa on alle 12 576 €/v.
Osavuotisesti torikauppiaina toimiva Milla	12 576	Milla voi kerryttää oikeutta työttömyysturvaan ja halutessaan myös liittyä yrittäjän työttömyyskassaan (SYT tai AYT).
Päätoimisena parturi-kampaaja toimiva Maire	30 000	
Päätoiminen asianajaja Matias	50 000	
Päätoiminen yleislääkäri Matilda	70 000	

Mekin nostamme sitä

Jotta työtulosi pysyy mukana suomalaisen yhteiskunnan kehityksessä, me nostamme sitä hitusen puolestasi. Kerran vuodessa, aina vuoden alussa. Nostamiseen käytämme palkkakerrointa. Tämän ansiosta vuoden 2018 alusta työtulot kasvoivat 0,14 prosenttia.

> **Maksujousto eli YEL-maksun tilapäinen muutos:**
s. 15

TARKISTA TYÖTULOASI AINA, KUN YRITYSTOIMINNASSASI TAPAHTUU MUUTOKSIA

Voit muuttaa työtulosi milloin tahansa. Tee se ajoissa, sillä muutos tulee voimaan aikaisintaan ilmoitushetkestä alkaen. Et voi siis tehdä sitä jälkikäteen. Muutoksen teet helposti verkossa osoitteessa ilmarinen.fi. Tai soittamalla asiakaspalveluumme numeroon 010 195 000.

NÄIN MAKSAT YEL-VAKUUTUSMAKSUSI

Eläketurvasi rakentaminen jatkuu sillä, että maksat YEL-maksusi. Jokainen maksamasi euro kun kasvattaa eläkettäsi. Ja muuta sosiaaliturvaasi.

Kun maksat maksut ajallaan, varmistat, että eläkkeesi kasvaa joka vuosi. Ja vältyt turhilta menoilta eli viivästyskorolta ja perintäkuluilta.

MAKSU PERUSTUU TYÖTULOON

YEL-maksu perustuu YEL-työtuloon, josta se on tietty prosentti. Koska YEL-vakuutus on lakisääteinen, prosentti on sama kaikille yrittäjille. Sen vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö vuosittain.

Maksu vaihtelee silti jonkin verran. Siihen vaikuttaa neljä asiaa.

1. Ikäsi. Alle 53-vuotiaana ja yli 62-vuotiaana maksat vähemmän kuin 53–62-vuotiaana.
2. Ensikertalaisuutesi. Kun ryhdyt yrittäjäksi ensimmäistä kertaa, saat aloittavan yrittäjän alennuksen.
3. Maksuerien määrä ja maksujen ajankohta. Vähiten maksaa se, joka maksaa YEL-maksunsa yhdessä erässä tammikuussa.
4. Verotus. Vähennät verotuksessa kaikki YEL-maksusi, jolloin verotuksesi kevenee.

TYÖTULO VAIKUTAA VAKUUTUSMAKSUUSI

YEL-työtulo ratkaisee YEL-vakuutusmaksusi suuruuden. Maksu on työtulosta tietty prosentti. Prosentti on sama kaikille yrittäjille ja kaikissa työeläkeyhtiöissä. Maksu on alle 53- ja yli 62-vuotiailla 24,1 prosenttia ja 53–62 vuotta täyttäneillä 25,6 prosenttia vuonna 2018.

Siirtymäaikana vuonna 2017–2025 maksu on suurempi sitä seuraavan vuoden alusta, kun täytät 53 vuotta sen vuoden loppuun asti, kun täytät 63 vuotta. Myös eläkettä karttuu tällöin enemmän.

Maksuprosentit vuodelle 2018 näet tästä:

Ikä, v	YEL-maksu, % työtulosta
Alle 53	24,1
53–62	25,6
Yli 62	24,1

ALOITTAVAN YRITTÄJÄN ALENNUS

Kun ryhdyt yrittäjäksi ensimmäistä kertaa, saat YEL-maksusta 22 prosentin alennuksen. Saat alennuksen, kun ryhdyt yrittäjäksi 18–67-vuotiaana. Alennuksen saat 4 vuoden ajan.

Alennetun maksun näet taulukosta.

Yrittäjän ikä, v	YEL-maksu, % työtulosta v. 2018	YEL-maksu, % työtulosta v. 2017
Alle 53	18,798	18,798
53–62	19,968	19,968
Yli 62	18,798	18,798

Jos joudut lopettamaan tai keskeyttämään yritystoimintasi, saatat joutua päättämään myös YEL-vakuutuksesi. Jos ensimmäinen YEL-vakuutuksesi kestää alle 4 vuotta, sinulle jää alennusta säästöön. Saat sen käyttöösi, kun otat uuden YEL-vakuutuksen. Tämä onnistuu, kun ensimmäinen YEL-vakuutuksesi on alkanut vuonna 2001 tai sen jälkeen.

>> **Esimerkki:** Kun alennusta jää säästöön

Saara, 25 v, ryhtyy yrittäjäksi ja alkaa työskennellä perheyrittäjänsä. Hän ottaa elämänsä ensimmäisen YEL-vakuutuksen ja saa maksuista aloittavan yrittäjän alennuksen.

Vuoden kuluttua hän ottaa vastaan työtarjouksen 2 vuotta kestäväan markkinointiprojektiin monikansallisen työnantajan palveluksessa. Saara lopettaa työnsä perheyrittäjänsä ja päättää samalla YEL-vakuutuksensa.

2 vuoden kuluttua hän palaa takaisin töihin perheyrittäjänsä ja ottaa itselleen uuden YEL-vakuutuksen. Vaikka vakuutus on uusi, Saara saa vakuutusmaksuista aloittavan yrittäjän alennuksen. Se johtuu siitä, että hänellä on jäljellä 3 vuotta aloittavan yrittäjän 4 vuoden alennusajasta.

Vuoden kuluttua Saara aloittaa jatko-opinnot korkeakoulussa. Silloin hänellä on alennusaikaa jäljellä vielä kahdeksi vuodeksi. Jos Saara päättää YEL-vakuutuksensa opintojen ajaksi, ei hän saa maksualennusta enää kolmanteen YEL-vakuutukseen.

VÄHITEN MAKSAT TAMMIKUUSSA JA YHDESSÄ ERÄSSÄ

Maksa YEL-maksut kalenterivuositain. Sinä valitset sekä maksukuukaudet että maksuerien määrän.

Mitä aikaisemmin ja harvemmin maksat, sitä vähemmän maksat.

Pienimmillään YEL-maksusi on, kun maksat sen kerran vuodessa tammikuussa. Suurimmillaan maksu on puolestaan silloin, kun se painottuu loppuvuoteen. Ja kun se erääntyy kaksi kertaa vuodessa, esimerkiksi kesä- ja joulukuussa.

Tämä johtuu siitä, että saat maksusta korkohyvitystä tai -veloitusta. Hyvitys tai veloitus lasketaan laskutuskauden puolivälistä eräpäivään.

Korko on vuoden 2016 alusta lähtien vakuutusmaksukorko. Se vastaa 12 kuukauden markkinakorkoa, mutta on kuitenkin aina vähintään 2 prosenttia. Vakuutusmaksukoron määrä pysyy YEL-vakuutuksessa samana koko vuoden. Vuonna 2018 vakuutusmaksukorko on 2 prosenttia.

Maksa YEL-maksut niin monessa erässä kuin haluat: 1, 2, 3, 4, 6 tai 12 erässä. Vähintään puolet YEL-maksuista pitää kuitenkin erääntyä ennen elokuuta.

Vastat myös perheenjäsenesi vakuutusmaksuista

Vastuullasi on huolehtia paitsi omasta YEL-vakuutusmaksustasi, myös perheenjäsenesi YEL- tai TyEL-vakuutusmaksuista.

Niiden perheenjäsenten, jotka työskentelevät yrityksessäsi. Vastat heidän vakuutusmaksuistaan kuin omasta velastasi.

Myös silloin, kun sinä tai perheenjäsenesi olette osakaina yhtymässä tai muussa yhteisössä, yhtymä tai yhteisö vastaa osakkaittensa vakuutusmaksuista kuin omasta velastaan. Jos olet henkilöyhtiön yhtiömiehenä, olet vas-

tuussa myös muiden yhtiömiesten vakuutusmaksuista. Henkilöyhtiöitä ovat avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö.

VÄHENNÄ MAKSUT VEROTUKSESSA

YEL-maksun maksaja olet sinä tai yrityksesi. Vähennä kaikki YEL-maksut joko henkilökohtaisesta tai yrityksesi verotuksesta.

Jos maksat YEL-maksut itse, vähennä ne sinun tai puolisoasi henkilökohtaisesta verotuksesta. Maksut kannattaa vähentää sen puolison verotuksesta, jolla on suuremmat palkkaverotuksen ja muut progressiivisen verotuksen kohteena olevat ansiotulot. Varaudu silloin siihen, että Eläketurvakeskus saattaa pitää puolisoasi yrittäjänä ja pyytää häneltä selvitystä työskentelystä yrityksessäsi.

Jos YEL-maksut maksaa yrityksesi, vähennä maksut yrityksesi kuluina.

Verotus pienentää YEL-maksuasi sitä enemmän, mitä suurempi YEL-työtulosi on. Jos työtulosi on pienin mahdollinen, verotus ei vaikuta lopulliseen YEL-maksuusi lainkaan. Jos taas työtulosi on suurin mahdollinen, verotus pienentää YEL-maksuprosenttisi alle puoleen eli vähän yli 10 prosenttiin, kun prosentti muuten on yli 20.

Oheisista taulukoista näet esimerkinomaisesti, minkälainen YEL-maksusi on, kun verovähennysoikeus otetaan huomioon. Taulukoissa oletetaan, että vähennät maksut henkilökohtaisesta verotuksestasi. Ja että YEL-työtulosi ja verotettava tulosi ovat saman suuruiset. Sitähän ne ovat vain sattumalta, työtulo kun ei tarkoita ansiotulojasi vaan työpanoksesi arvoa.

Tästä taulukosta näet, miten verovähennys vaikuttaa YEL-maksuusi, kun olet alle 53- tai yli 62-vuotias. Silloin YEL-maksuprosenttisi on ennen verovähennyksen huomioimista 24,1.

Työtulo, €/v	YEL-maksu ennen verovähennystä, €/v	Maksu verovähennyksen jälkeen		
		Alennus, %	Tosiasiallinen YEL-maksu, %	Tosiasiallinen YEL-maksu, €/v
7 657	1 845	0	24,1	1 845
12 600	3 037	2	23,6	2 968
24 000	5 784	31	16,6	3 989
40 000	9 640	38	14,8	5 929
60 000	14 460	43	13,9	8 314
80 000	19 280	45	13,3	10 602
120 000	28 920	53	11,4	13 737
173 875	41 904	52	11,5	19 936

Tästä taulukosta näet, miten verovähennys pienentää YEL-maksuasi, kun olet 53–62-vuotias. Silloin YEL-maksuprosenttisi on ennen verovähennystä 25,6.

Työtulo, €/v	YEL-maksu ennen verovähennystä, €/v	Maksu verovähennyksen jälkeen		
		Alennus, %	Tosiasiallinen YEL-maksu, %	Tosiasiallinen YEL-maksu, €/v
7 657	1 960	0	25,6	1 960
12 600	3 226	2	25,1	3 157
24 000	6 144	31	17,7	4 241
40 000	10 240	38	15,7	6 298
60 000	15 360	43	14,7	8 832
80 000	20 480	45	14,1	11 292
120 000	30 720	53	12,2	14 592
173 875	44 512	52	12,2	21 177

SÄHKÖINEN LASKU ON VAIVATON LASKU

Saat YEL-laskut itsellesi paperilla tai sähköisesti, miten sinulle parhaiten sopii.

Sähköinen lasku on hyvä vaihtoehto, sillä se saapuu nopeasti ja ympäristöä säästään. Ja se on helppo arkistoida.

Kun haluat vaihtaa paperisen laskun sähköiseen, valittavanasi on kaksi vaihtoehtoa, e-lasku tai verkkolasku. Kumpikin sisältää Ilmarisen tilinumeron ja viitenumeron sekä laskun muut tiedot, joten säästyt niiden näpyttelyltä.

Saat e-laskun käyttöösi, kun sovit asiasta pankkisi kanssa. Sen jälkeen saat meiltä laskun verkkopankkiisi sen sijaan että lasku tulisi paperisena yritykseesi tai kotiisi. Verkkolaskun käyttäjäksi voit siirtyä, kun olet sopinut verkkolaskujen vastaanottamisesta verkkolaskuoperaattorin kanssa.

ERÄPÄIVÄ ON AINA 20. PÄIVÄ

YEL-maksun eräpäivä on valitsemasi eräkuukauden 20. päivä. Tai sitä seuraava arkipäivä.

Ensin muistutus

Jos unohdat maksaa laskun ajoissa, saat meiltä muistutuksen eräkuukautta seuraavana kuukautena. Viivästyneestä maksusta maksat viivästyskorkoa.

Korko lasketaan eräpäivästä maksupäivään. Jos esimerkiksi maksat maksun 7 päivää eräpäivän jälkeen, viivästyskorko lasketaan 7 päivältä.

Viivästyskorko tulee korkolaista, ja se päivitetään puolen vuoden välein. Se on 8 prosenttia 1.1.–30.6.2018.

Sitten perintäkulut

Jos et maksa maksua muistutuksenkaan jälkeen, maksu siirtyy perintätoimistolle perittäväksi. Silloin maksat viivästyskoron lisäksi perintätoimiston kulut.

Toimi ajoissa. Viivästyneen maksun joudumme nimittäin ulosmittaamaan. Siihen ei tarvita tuomiota eikä päätöstä. Jos saat ilmoituksen ulosotosta, ota yhteyttä asiaa hoitavaan ulosottomieheen.

Perimme viivästynyttä maksua takaisin eräpäivää koskevan vuoden loppuun saakka ja viisi vuotta sen jälkeen. Jos maksu jää vielä silloinkin maksamatta, eläkkeesi pienenee maksuja vastaavassa suhteessa.

MUUTA YEL-MAKSUA TILAPÄISESTI

Voit muuttaa YEL-vakuutusmaksuasi tilapäisesti eli käyttää maksujoustoa. Samalla muutat tilapäisesti myös YEL-työtuloasi.

Kuinka usein?

Se, kuinka usein voit käyttää maksujoustoa, riippuu siitä, maksatko tavallista vähemmän vai enemmän.

Voit maksaa tavallista vähemmän seitsemänä peräkkäisenä vuotena enintään kolme kertaa. Enemmän voit maksaa niin monena vuonna kuin haluat.

Tilapäinen muutos muuttaa vain eläketurvaa

Maksujouaston käyttäminen vaikuttaa vain eläketurvaasi eli maksun muutos parantaa tai heikentää sinulle kertyvää eläkettä.

Muuhun sosiaaliturvaasi maksujouaston käyttäminen ei vaikuta, koska muu sosiaaliturva perustuu vahvistettuun YEL-työtuloon. Eli siihen, jonka me olemme vahvistaneet arviosi jälkeen.

Pysyvä muutos muuttaa koko sosiaaliturvaa

Jos haluat muuttaa YEL-maksuasi ja YEL-työtuloasi pysyvästi, muuta maksun sijaan YEL-työtuloasi. Silloin muutos koskee eläketurvasi lisäksi myös muuta sosiaaliturvaasi.

Kerran vuodessa

Voit käyttää maksujoustoja yhden kerran kalenterivuoden aikana, jos lisäksi seuraavat väittämät ovat kohdallasi totta:

1. YEL-vakuutuksesi on voimassa koko kalenterivuoden.
2. Et saa aloittavan yrittäjän alennusta.
3. Sinulla ei ole erääntyneitä, maksamattomia YEL-maksuja.
4. Et saa työeläkettä Suomesta.

Maksa enemmän

Maksa YEL-maksua tavallista enemmän, kun haluat parantaa eläketurvaasi tilapäisesti yhdeltä vuodelta. Tai vähentää yrityksesi tulosta.

Silloin maksat kyseiseltä vuodelta ylimääräisen YEL-maksun. Ylimääräinen YEL-maksu on valintasi

mukaan 10–100 prosenttia vahvistetun työtulosi mukaisesta YEL-maksusta. Maksa maksu vuoden loppuun mennessä ja vähennä se verotuksessa muiden YEL-maksujen tapaan.

Maksa vähemmän

Maksa YEL-maksua tavallista vähemmän, kun haluat maksaa yhden vuoden aikana tavallista vähemmän vakuutusmaksuja. Samalla pienennät kyseistä vuotta koskevaa eläketurvaasi.

Voit laskea maksuasi 10–20 prosenttia vahvistetun työtulosi mukaisesta YEL-maksusta.

MAKSA SINULLE SOPIVINA AJANKOHTINA

Voit muuttaa maksupäivää, eräkuukausia ja maksujen rytmitystä, kun haluat. Ja kun olet huolehtinut aiemmista maksuistasi. Muutokset teet kätevimmin verkossa. Tai soittamalla asiakaspalveluumme numeroon 010 195 000.

MAKSUJOUSTO VOI SOPIA SINULLE

Maksujousto on kätevä työkalu silloin, kun tulosi ovat tavallista suuremmat. Tai pienemmät. Kokeile, miten maksujousto vaikuttaa YEL-maksuusi. Voit kokeilla sitä verkkopalvelussamme vaikka heti. .

Hae maksuaikaa tai muuta maksueriä

Jos YEL-maksusi eräpäivä lähenee mutta varasi ovat vähissä, ei hätää. Hae maksuaikaa. Tai maksa maksut kokonaan toiseen tahtiin.

Hae maksuaikaa

Maksuaikaa haet helposti: ilmoita meille, milloin haluat maksaa seuraavan YEL-maksusi. Näin sovit itsesi ja meidän kanssamme uudesta maksupäivästä. Ja varmistat, että lasku ei jää vahingossa maksamatta.

Kun siirrät maksupäivää, maksat normaalin viivästyskoron. Sen näet, kun haet maksuaikaa verkossa.

Muuta maksueriä

Jos tilanteesi on sellainen, että YEL-maksut saapuvat sinulle aina hankalina kuukausina tai niitä tulee liian usein tai harvoin, rytmitä maksusi kokonaan toisella tavalla. Mieti, mikä on sinulle helpointa, ja muuta maksuerät sinulle sopiviksi. Senkin teet helposti verkossa.

TOIMI NÄIN

YEL-vakuutus on yrittäjän tärkein vakuutus. Ota se siksi mahdollisimman pian.

Kun pidät siitä hyvää huolta, hyödyt siitä koko yrittäjyytesi ajan. Ja sen jälkeenkin.

Toimi näin:

Ota YEL-vakuutus ajoissa. Heti, kun aloitat työsi yrittäjänä. Sitten se on hoidettu.

Huolehdi vakuutuksestasi. Rakenna itsellesi kunnollinen sosiaaliturva. Sellainen, joka perustuu sopivaan YEL-työtuloon. Ei liian suureen eikä varsinkaan liian pienen.

Käytä vakuutustasi. Hae ammatillista kuntoutusta, jos työkykysi heikkenee. Ja eläkettä, kun sen aika on.

OTA YEL-VAKUUTUS AJOISSA

Ota YEL-vakuutus heti, kun tiedät ryhtyväsi yrittäjäksi. Ota se joka tapauksessa viimeistään puolen vuoden kuluessa siitä kun aloitit työskentelysi yrittäjänä, niin et joudu Eläketurvakeskuksen vakuuttamaksi lisämaksujen kera.

YEL-vakuutuksen otat helposti verkkosivuiltamme ilmarinen.fi. Tai soittamalla vakuutusmyyntiin 010 284 2385. Voit myös hankkia vakuutuksen kumppaniemme kautta. Ilmarisella on koko Suomen kattava kumppaniverkosto, jolla on toimistoja ympäri Suomen.

> **YEL-vakuutuksen ottaminen:** Kumppaniemme ajantasaiset yhteystiedot verkkopalvelustamme ilmarinen.fi, tai vakuutusmyynti 010 284 2385

HUOLEHDI VAKUUTUKSESTASI

YEL-työtulo ratkaisee sen, kuinka järeä eläketurva ja muu sosiaaliturva sinulla on. Eli muun muassa sen, kuinka suurta eläkettä ja sairauspäivärahaa saat. Kun arvioit työtulosi sopivaksi, teet myös sosiaaliturvastasi sopivan.

Työtulo on työpanoksesi arvo. Muuta työtuloasi siksi aina, kun työpanoksesi muuttuu. Näin varmistat, että eläkkeesi ja päivärahasi on mitoitettu oikean työpanoksesi mukaan.

Jos palveluksessasi on työntekijöitä, pidä huolta toistakin asiasta. Siitä, että ilmoitat meille työntekijöitteesi

palkat. Suosittelemme, että teet sen kerran kuukaudessa. Ja kun pidät huolta myös siitä, että maksat YEL-maksun ajoissa, välttyt viivästyskorolta ja muilta turhilta seuraamuksilta.

Tee se verkossa

YEL-työtuloasi voit muuttaa helposti verkossa. Verkossa voit myös hakea maksuaikaa, jos tarvis on. Maksuton verkkopalvelumme palvelee sinua ympäri vuorokauden. Silloin, kun sinulle parhaiten sopii.

Verkkopalvelun saat käyttöösi varsin helposti. Jos palveluksessasi ei ole työntekijöitä, mene verkkosivuillemme ja kirjaudu sen jälkeen palveluun verkkopankkitunnuksillasi. Siinä kaikki.

Kun palveluksessasi on työntekijöitä tilapäisesti, huolehdi silloin myös työntekijäsi TyEL-maksusta verkkosivuiltamme. Ilmoita työntekijäsi koskevat tiedot viimeistään palkanmaksua seuraavan kuukauden 20. päivänä.

Jos sinulla on työntekijöitä jatkuvasti, tarvitset heille TyEL-vakuutuksen ja itsellesi verkkopalvelutunnukset. Saat tunnukset soittamalla asiakaspalveluumme numeroon 010 195 000.

Verkossa voit maksaa myös YEL-maksusi. Halutessasi saat meiltä sähköisen laskun eli e-laskun tai verkkolaskun.

> **Sähköinen lasku:** s. 15 ja ilmarinen.fi

KÄYTÄ VAKUUTUSTASI

YEL-vakuutus on käytössäsi siitä lähtien kun otat sen. Se tuo taloudellista turvaa sinulle ja perheellesi siltä varalta, että menetät työkykysi. Tai menehdyt.

Kohenna työkykyäsi ammatillisella kuntoutuksella, jos työkykysi heikkenee. Käytä Ilmarisen työhyvinvointipalveluja sinun ja työntekijöitteesi hyväksi. Vuokraa meiltä toimitala tai asunto. Ja hae tilanteeseesi sopivaa eläkettä, kun sen aika on.

Muista myös, että yrittäjänä olet oikeutettu Kelan etuuksiin.

> **Miksi YEL-vakuutus:** s. 8

ENTÄ JOS?

YEL-vakuutuksesi on apunasi erilaisissa tilanteissa. Jos liiketoimintasi muuttuu tai jos sairastut. Tai jos haet eläkettä tai ammatillista kuntoutusta.

Oli tilanteesi mikä tahansa, käänny puoleemme. Olemme olemassa sinua varten.

YHTIÖMUOTO TAI OMISTUSSUHTEET MUUTTUVAT

Yrityksesi yhtiömuoto tai omistussuhteet saattavat muuttua. Silloin saatat tarvita YEL-vakuutuksen sijaan TyEL-vakuutuksen. Tai päinvastoin. Itsellesi tai perheenjäsenellesi.

Jos yrityksesi yhtiömuoto tai omistussuhteet muuttuvat, varmista että pidät silloinkin huolta sinun ja perheenjäsenesi eläketurvasta.

- > **Yhtiömuoto, työpanos ja omistus vaikuttavat:** s. 5
- > **Myös perheenjäsenelle:** s. 5

TARVITSET TODISTUKSIA

Tarvitset joskus todistuksen siitä, että olet ottanut YEL-vakuutuksen ja maksanut sitä koskevat maksut. Tämä YEL-vakuutusmaksutodistus eli YEL-todistus kiinnostaa kahta tahoa, Kelaa ja verottajaa.

Kela tarvitsee todistuksen, kun haet sieltä päivärahaa. Verottajalle riittää, että se löytää todistuksen halutessaan kirjanpidostasi.

YEL-maksutodistuksen tulostat helpoimmin verkkopalvelustamme. Tilitoimisto voi tulostaa sen puolestasi, jos olet tehnyt tilitoimiston ja meidän kanssamme verkkopalvelusopimuksen.

PALKKAAT TYÖNTEKIJÄN

Kun palkkaat työntekijän, yksi tehtävistäsi on huolehtia hänen eläketurvastaan. Vaikka palkkaisit hänet vain tilapäisesti.

Jos olet työnantajana tilapäinen, järjestät työntekijäsi eläketurvan kun maksat häntä koskevan TyEL-maksun. Sen teet kätevimmin verkkosivuillamme Tilapäisen työnantajan palvelussa.

Jos sinulla on yksi tai useampi työntekijä jatkuvasti, ota TyEL-vakuutus. Paitsi jos työntekijäsi on perheenjäsen. Silloin voi olla, että hän tarvitsee TyEL-vakuutuksen sijaan YEL-vakuutuksen.

- > **Huolehdi myös työntekijöistäsi:** s. 7
- > **Myös perheenjäsenelle:** s. 5
- > **Työntekijöiden vakuuttaminen:** esitteemme
Näin huolehdit työntekijäsi eläketurvasta 2018 ja ilmarinen.fi

SAIRASTUT

Voit joskus sairastua niin, että joudut keskeyttämään työntekosi.

Jos pidät taukoa työnteosta vain lyhyen ajan, sinun kannattaa yleensä pitää YEL-vakuutus voimassa. Ja muuttaa YEL-työtuloasi tai sopia tavallista pidemmästä maksuajasta.

Jos taas työntekosi keskeytyy pitkäksi aikaa, YEL-vakuutus kannattaa yleensä päättää.

Soita meille, niin mietitään yhdessä, mikä on sinulle paras ratkaisu. Asiakaspalvelumme tavoitat numerosta 010 195 000.

TYÖKYKYSI HEIKKENEET

Jos sinusta tuntuu, että et jaksa enää tehdä töitä tavalliseen tapaan, hae meiltä ammatillista kuntoutusta. Sen viidestä vaihtoehdosta jokin sopii sinulle varmasti.

Sinulle saattaa sopia työkokeilu, työhönvalmennus, oppisopimuskoulutus tai ammatillinen uudelleenkoulutus. Voit myös hankkia apuvälineen, joka auttaa sinua tekemään työtäsi.

Sinulle sopivin vaihtoehto on yleensä se, mikä löytyy läheltäsi. Sellainen työ, josta sinulla on jo jotain kokemusta. Tai sellaiset opinnot, jotka liittyvät työhösi tai aiempiin opintoihisi.

Kaikkiin vaihtoehtoihin saat meiltä taloudellista tukea.

- > **Ammatillinen kuntoutus:** ilmarinen.fi

LOPETAT TAI KESKEYTÄT YRITYSTOIMINNAN

Jos työsi yrittäjänä päättyy tai alkaa olla hyvin vähäistä, on aika päättää myös YEL-vakuutus.

Päätä vakuutuksesi, jos työtulosi jää alle YEL-alarajan. Alaraja vaihtuu vuosittain. Vuonna 2018 se on 7 656,26 euroa ja vuonna 2017 se oli 7 645,25 euroa.

Voit päättää vakuutuksesi verkkosivuillamme tai soittamalla asiakaspalveluumme numeroon 010 195 000.

Jos työsi yrittäjänä vain keskeytyy, soita meille.

- > **Yrittäjyys päättyy:** ilmarinen.fi

HALUAT ELÄKKEELLE

Jokaiselle ikäluokalle vahvistetaan oma eläkeikä. Vuonna 2018 alin vanhuuseläkeikä on 63 vuotta 3 kuukautta vuonna 1955 syntyneillä.

Vanhuuseläkkeen yläikäraja on 68 vuotta. Voit jatkaa työntekoa vielä 68 ikävuoden jälkeenkin, mutta se ei enää kartuta eläkettä.

Yrittäjän vakuuttamisvelvollisuus päättyy viimeistään sen kalenterikuukauden lopussa, jolloin

- vuonna 1957 tai sitä ennen syntynyt yrittäjä täyttää 68 vuotta

- vuosina 1958–1961 syntynyt yrittäjä täyttää 69 vuotta
- vuonna 1962 tai sen jälkeen syntynyt yrittäjä täyttää 70 vuotta

Mitä pidempään teet töitä, sitä suuremman eläkkeen saat. Voit tehdä töitä myös vanhuuseläkkeellä ollessasi. Se kannattaa, sillä saamasi palkka ei pienennä vanhaa eläkettä. Ja samalla ansaitset uutta eläkettä.

Sinä ja perheesi saatatte tarvita vanhuuseläkkeen sijaan jotain muuta eläkettä. Osittaista varhennettua vanhuuseläkettä, työkyvyttömyyseläkettä tai perhe-eläkettä.

Jos haluat mitä tahansa eläkettä, hae sitä. Helpoiten täytät hakemuksen verkkosivuillamme.

> **Siirtymässä eläkkeelle:** ilmarinen.fi

KAIPAAT MUUTOSTA SAAMAASI PÄÄTÖKSEEN

Kun haluat muuttaa vakuutustasi tai haet meiltä eläkettä tai kuntoutusta, tutkimme hakemuksesi tarkkaan. Jos et ole tyytyväinen meiltä saamaasi päätökseen.

Hae päätökseen siinä tapauksessa muutosta. Toimi näin:

1. Soita meille. Mielellään heti kun olet saanut päätöksen. Kerro tilanteestasi ja saamastasi päätöksestä, niin mietitään, mikä on sinulle paras tapa edetä. Asiakaspalvelumme tavoitat numerosta 010 195 000.
2. Tee muutoksenhakupyynnö. Tee se 30 päivän kuluessa päätöksen saamisesta. Lähetä pyyntö meille, niin me tutkimme sitä ensin. Jos olemme kanssasi samaa mieltä, oikaisemme päätöksen. Jos emme ole, ilmoitamme sinulle asiasta ja lähetämme hakemuksen puolestasi Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan. Saat lautakunnalta päätöksen keskimäärin 7–10 kuukaudessa.
3. Jos kaipaat muutosta lautakunnalta saamaasi päätökseen, tee muutoksenhakupyynnö Vakuutusosikeuteen. Tähän saat ohjeet lautakunnalta saamasi päätöksen mukana. Vakuutusosikeudelta saat päätöksen 10–15 kuukauden sisällä.

Jos puolestaan meiltä saamasi maksu on mielestäsi lain tai sopimuksen vastainen, voit tehdä myös maksuunpanoa koskevan perustevalituksen. Tee se kirjallisesti suoraan Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan. Soita tässäkin tapauksessa ensin asiakaspalveluumme, niin voimme varmistaa, voidaanko asia selvittää muulla tavoin nopeammin.

ANNAT VAKUUTUKSESI TILITOIMISTOSI VASTUULLE

Kun olet ottanut YEL-vakuutuksen, tilitoimistosi voi tehdä puolestasi kaiken. Maksaa vakuutusmaksut, tulostaa todistukset ja tehdä meille ansio- ja muut ilmoitukset. Ja sinä voit käyttää aikasi johonkin muuhun. Sinun tarvitsee vain valtuuttaa tilitoimistosi asiaan.

Vinkkaa tilitoimistollesi samalla verkkopalvelustamme. Tilitoimisto saa verkkopalvelun käyttöönsä, kun sinä, toimisto ja me teemme yhdessä vakuutustasi koskevan verkkopalvelusopimuksen. Sen löydätte verkkosivuiltamme.

> **Palvelut tilitoimistoille:** ilmarinen.fi

YHTEYSTIETOSI MUUTTUVAT

Jos osoitteesi muuttuu, kerro siitä meille. Näin varmistat, että saat kaiken sinulle kuuluvan postin silloin kun pitääkin. Laskut, ilmoituspyynnöt ja ennakkotiedotteen seuraavan vuoden työtulostasi ja YEL-vakuutusmaksuistasi. Kun saat postisi ajallaan, saat tehtyä ajallaan sen, mitä pitääkin.

Muuta osoitetietosi verkkosivuillamme. Tai soita asiakaspalveluumme numeroon 010 195 000.

> **Muuta osoitetietoja:** ilmarinen.fi

SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT JA AVAINLUVUT 2018

Yrittäjänä sinua koskee pakollisena työeläkevakuutus ja sairausvakuutus. Voit täydentää vakuutusturvaasi erilaisilla vapaaehtoisilla vakuutuksilla, esimerkiksi yrittäjän tapaturmavakuutuksella ja yrittäjän sairauskuluvakuutuksella.

Jos palveluksessasi on työntekijöitä, huolehdi heidänkin eläke- ja sosiaaliturvastaan. Järjestät asian, kun otat heille TyEL-vakuutuksen ja maksat sosiaalivakuutusmaksut.

Sosiaalivakuutuksia on neljä: työeläke-, työtapaturma- ja ammattitaitu-, työttömyys- sekä ryhmähenkivakuutus. Näiden lisäksi maksat sosiaaliturvamaksun. Se sisältyy ennakonpidätysprosenttiin, joten sitä sinun ei tarvitse maksaa erikseen. Tästä taulukosta näet vuosien 2018 ja 2017 prosentit. Ja ne avainluvut, jotka ovat tärkeitä sinulle yrittäjänä tai työnantajana.

TYÖELÄKEVAKUUTUS

- Yrittäjä, ota yrittäjän eläkevakuutus eli YEL-vakuutus tai maatalousyrittäjien eläkevakuutus eli MYEL-vakuutus.
- Työnantaja, ota työntekijän eläkevakuutus eli TyEL-vakuutus.
- Vakuutukset otetaan 17–67-vuotiaille työntekijöille ja 18–67-vuotiaille yrittäjille.

TYEL-VAKUUTUSMAKSUT JA AVAINLUVUT

TyEL-maksuprosentit ja maksun osat	2018	2017
Tilapäinen työnantaja Puolen vuoden palkkasumma alle 8 346 € tai ei vakinaisia työntekijöitä.	25,3 %	25,1 %
Sopimustyönantaja Työnantajalla on vähintään yksi vakinainen työntekijä tai palkkasumma on vähintään 8 346 €/6 kk. TyEL-perusmaksu ilman asiakashyvitystä, hoitokustannuslennusta ja maksutappioalennusta.	25,3 %	25,1 %
Suurtyönantaja Kun palkkasumma vuonna 2016 oli vähintään 2 059 500 €, maksuun vaikuttavat asiakashyvytys, hoitokustannuslennus ja maksutappioalennus. Lisäksi maksuun vaikuttavat yrityksen omat työkyvyttömyyseläkkeet. Jos yrityksen tai konsernin palkkasumma ylittää 5 000 000 €, alenee maksu myös hoitokustannusosan suuruusalennuksen takia. Lisätietoa suurtyönantajan oppaasta.		
Työntekijän eläkemaksu Työntekijän osuus sisältyy kokonaismaksuun. Työnantaja pidättää maksun palkasta. Vuosina 2017–2025 siirtymäsäännöksen vuoksi 53–62-vuotiailta peritään 1,5 prosenttiyksikköä suurempi maksu. Heille kertyy samalta ajalta eläkettä 1,7 prosenttia 1,5 prosentin sijaan.		
17–52-vuotiaat	6,35 %	6,15 %
53–62-vuotiaat (siirtymäsäännös 2017-2025)	7,85 %	7,65 %
63–67-vuotiaat	6,35 %	6,15 %
TyEL:n piiriin kuuluvan työntekijän kuukausiansion alaraja	58,27 €/kk	58,19 €/kk

YEL-VAKUUTUSMAKSUT JA AVAINLUVUT

YEL-maksuprosentit	2018	2017
18–52-vuotiaat	24,10 %	24,10 %
53–62-vuotiaat (siirtymäsäännös vuonna 2017-2025)	25,60 %	25,60 %
63–67-vuotiaat	24,10 %	24,10 %
Vuosina 2017–2025 siirtymäsäännöksen vuoksi 53–62-vuotiailta peritään 1,5 prosenttiyksikköä suurempi maksu. Heille kertyy samalta ajalta eläkettä 1,7 prosenttia 1,5 prosentin sijaan. YEL-maksu muuttuu seuraavan vuoden alusta siitä, kun yrittäjä täyttää 53 vuotta tai 63 vuotta.		
Aloittava yrittäjä (22 prosentin alennus)		
18–52-vuotiaat	18,80 %	18,80 %
53–62-vuotiaat (siirtymäsäännös vuonna 2017-2025)	19,97 %	19,98 %
63–67-vuotiaat	18,80 %	18,80 %
YEL-työtulon alaraja	7 656,26 €/v	7 645,25 €/v
YEL-työtulon yläraja	173 875 €/v	173 625 €/v
Työttömyysturvan työssäoloehto kerryttävä YEL-työtulo	12 576 €/v	12 564 €/v
Työkyvyttömyyseläkkeen saaja saa ansaita kuukaudessa, ilman, että tulot vaikuttavat työkyvyttömyyseläkkeen	737,45 €	737,45 €

MYEL-VAKUUTUSMAKSUT JA AVAINLUVUT

MYEL-maksuprosentit	2018	2017
alle 53-vuotias	13,0140 %	13,0140 %
53-vuoden iän täyttämistä seuraavan vuoden alusta	13,8240* %	13,8240* %
42 148,29 € ylittävältä työtulon osalta		
alle 53-vuotias	24,10 %	24,10 %
53-vuoden iän täyttämistä seuraavan vuoden alusta	25,60 %	25,60 %

Maksuprosentti nousee liukuvasti 26 821,60–42 148,29 € välillä

*Vuodesta 2017 lähtien korotetun maksun piirissä ovat 53–62-vuotiaat.

MUUT SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT

Sairausvakuutusmaksu	2018	2017
Työnantajan sairausvakuutusmaksu = sairausvakuutusmaksu 16–67-vuotiaasta työntekijästä. Sosiaaliturvamaksu maksetaan verohallintoon tilittäessä ennakonpidätyksiä. Lisätiedot: www.vero.fi	0,86 %	1,08 %
Vakuutetun sairausvakuutusmaksu Maksu sisältyy veron ennakonpidätysprosenttiin, sitä ei pidätetä erikseen palkasta.		
Yrittäjien sairausvakuutusmaksu	1,70 %	1,64 %
Yrittäjän päivärahamaksu *	1,53 %	1,58 %
Yrittäjän sairaanhoitomaksu	0,00 %	0,00 %
Yrittäjän lisärahoitusosuus	0,17 %	0,06 %
Palkansaajien sairausvakuutusmaksu	1,53 %	1,58 %
Palkansaajan päivärahamaksu *	1,53 %	1,58 %
Palkansaajan sairaanhoitomaksu	0,00 %	0,00 %
Eläkkeensaajan sairaanhoitomaksu	1,53 %	1,45 %

* Jos palkka- ja työtulon yhteismäärä jää alle 14 020 euroa, päivärahamaksu on 0,00 prosenttia.

Työttömyys- ja tapaturma- ja ryhmähenki- vakuutusmaksu	2018	2017
Työtapaturmavakuutusmaksu, keskimääräinen Maksu määräytyy palkkojen ja työn tapaturmariskin mukaan. Tapaturma- vakuutusta hoitavat tapaturmavakuutusyhtiöt.	0,80 %	0,80 %
Ryhmähenkivakuutusmaksu keskimäärin Tapaturmavakuutusyhtiö perii maksun tapaturmavakuutusmaksun yhteydessä.	0,07 %	0,07 %
Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu Työttömyysvakuutusrahasto perii maksut 17–64-vuotiaasta työntekijästä.		
Palkkasummasta, joka on enintään 2 083 500 €	0,65 %	0,80 %
Palkkasumman osasta, joka ylittää 2 083 500 €	2,60 %	3,30 %
Työntekijän maksu	1,90 %	1,60 %
Osaomistaja		
Osaomistajasta maksettava työnantajan maksuosuus	0,65 %	0,80 %
TyEL-vakuutetun osaomistajan maksu	0,92 %	0,70 %

KOROT

Korot	2018	2017
Vakuutusmaksukorko 1.1.–30.6. *	2,00 %	2,00 %
Vakuutusmaksukorko 1.7.–31.12. *		2,00 %
Viivästyskorko 1.1.–30.6.	8,00 %	8,50 %
Viivästyskorko 1.7.–31.12.		8,00 %

* Korko määritellään kahdesti vuodessa korkopäivien 15.11. ja 15.5. mukaan ja voimaantulo 1.1. ja 1.7.

INDEKSIT JA ELINAIKAKERROIN

Indeksit ja elinaikakerroin	2018	2017
Palkkakerroin	1,391	1,389
Työeläkeindeksi	2548	2534
Elinaikakerroin	0,96012	0,96344

Palkkakerrointa käytetään tulevan työeläkkeen laskennassa. Sillä tarkistetaan vuosiansiot eläkkeen alkamisvuoden tasoon. Palkkakertoimessa palkkojen muutoksen osuus on 80 prosenttia ja hintojen muutoksen 20 prosenttia.

Työeläkeindeksillä tarkistetaan maksussa olevat työeläkkeet. Työeläkeindeksiä laskettaessa palkkojen muutoksen osuus on 20 prosenttia ja hintojen muutoksen 80 prosenttia.

